

UZASADNIENIE

W myśl art. 3 ust. 1 tzw. Dyrektywy ptasiej, czyli Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE. L 20/7 z 26 stycznia 2010 r.) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.), założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest ochrona gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi oraz przywracanie i tworzenie zniszczonych biotopów.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”). Kierując się wspomnianymi powyżej założeniami, plan zadań ochronnych na okres 10 lat ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa, plan zadań ochronnych ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru. W myśl art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Dla omawianego obszaru Natura 2000, plan zadań ochronnych ustanowiony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 4462, z późn. zm. oraz Dz. Urz. Woj. Podl. poz. 1763, z późn. zm.).

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., znak INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.1992.206.7), zwanej dalej „dyrektywą siedliskową”) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);

- d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
- e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach; odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Opracowanie aktualizacji planu zadań ochronnych, w zakresie celów ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, z czym związana jest zmiana omawianego zarządzenia, wynika z konieczności zapewnienia warunków utrzymania i odtworzenia ich właściwego stanu ochrony, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie dostępnych materiałów przyrodniczych, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych oraz ekspertyz przyrodniczych pn: „Inwentaryzacja bataliona *Philomachus pugnax*, na wyznaczonych powierzchniach na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014”, „Inwentaryzacja i ocena stanu siedlisk derkacza *Crex crex* na wyznaczonych powierzchniach na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014”, Inwentaryzacja dubelta *Gallinago media* na wyznaczonych powierzchniach na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014” oraz „Inwentaryzacja kraski *Coracias garrulus* na wyznaczonych powierzchniach na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014”, sporządzonych pod kierunkiem P. Doboszewski, D. Michalska (2018 r.), odnoszących się do przedmiotów ochrony, w stosunku do których celem działań ochronnych było uzupełnienie stanu wiedzy. W związku z wynikami badań przyrodniczych zachodzi potrzeba aktualizacji danych Standardowego Formularza Danych (dalej „SDF”), w stosunku do wybranych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.

Mając powyższe na uwadze zdefiniowano następujące cele ochrony:

Lp.	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych	Komentarz
1	A168 brodziec piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 50 par (stan właściwy – FV).	Liczebność gatunku podlega dość znacznym fluktuacjom, w 2011 r. stwierdzono 50 par (Kasprzykowski i inni 2011), podczas badań prowadzonych w 2012 r. liczebność oszacowano na 50-81 par. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Gatunek prowadzi dzienny tryb życia. Gniazduje w rozproszeniu w suchych miejscach w pobliżu wody (zwykle rzeki), pod osłoną traw, krzaków oraz gęstą roślinnością. Gatunek wędrowny, przylatuje od kwietnia od maja, odlatuje od lipca do października. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako rozproszone w granicach całego obszaru Natura 2000. Nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego transport i odkładanie utworów piaszczystych, rozwój odsypów, co wymaga również erozji bocznej), o powierzchni 5000 ha (stan właściwy – FV).	

				osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
2	A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 22 par (stan właściwy – FV).	Liczebność gatunku fluktuuje, co ma związek z surowością zimy poprzedzających sezon lęgowy. W 2011 r. w obszarze stwierdzono 22-27 par (Kasprzykowski i inni 2011), natomiast w sezonie badawczym 2012 r. liczebność gatunku oszacowano na 12-41 par. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Gatunek dzienny. W okresie lęgowym sąsiednie stanowiska par znajdują się najbliżej w odległości około 150 m. Gniazduje pojedynczo, w norach drążonych w podłożu skarp, wylotów i burt brzegowych, zasadniczo w bezpośrednim sąsiedztwie wody. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako rozproszone w granicach całego obszaru Natura 2000, na około 2/3 jego powierzchni. Średnio można przyjąć, że terytorium jednej pary zajmuje około 2–3 km biegu rzeki/linii brzegowej wód. W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego i możliwości tworzenia skarp), o powierzchni 1000 ha (stan właściwy – FV).	
3	A056 płaskonos <i>Anas clypeata</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 18 par (stan niezadowalający – U1).	Ostatnie dekady to okres spadku liczebności, która kształtuje się na poziomie 18 par (Kasprzykowski i inni 2011), podczas badań

		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki), o powierzchni 1000 ha (stan właściwy – FV).	<p>prorowadzonych w 2012 r. liczebność oszacowano na 3-18 par. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Gatunek wędrowny, przylatuje w marcu i w kwietniu, odlatuje od sierpnia do listopada. Gniazduje na łądzie, na otwartych zalewowych łąkach blisko wody. Gniazdo jest najczęściej osłonięte roślinnością zielną.</p> <p>Najważniejszym lęgowiskiem w obszarze jest taras zalewowy między Łomżą a Jednaczewem. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako punktowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Pułtusk, Sokołowo Włociańskie, Młynarze – woj. mazowieckie, Jednaczewo – woj. podlaskie). W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).</p>
4	A052 cyraneczka <i>Anas crecca</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 10 par (stan właściwy – FV).	Przylatuje w marcu i kwietniu, odlatuje od sierpnia do listopada. Gniazdo umieszcza na łądzie, ukryte w gęstej roślinności, najczęściej w pobliżu wody. W obszarze cyraneczka zamieszkuje zarastające, niewielkie zbiorniki wodne, zwykle w otoczeniu zakrzaczeń lub drzew. W obszarze zinwentaryzowano 10 par (Kasprzykowski i inni 2011), podczas badań prowadzonych w 2012 r. liczebność także oszacowano na 10 par. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako punktowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Sokołowo Włociańskie – woj. mazowieckie, Osetno, Jednaczewo – woj. podlaskie). W związku z
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki), o powierzchni 500 ha (stan właściwy – FV).	

				posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
5	A055 cyranka <i>Anas querquedula</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 54 par (stan niezadowolający – U1).	Do gniazdowania przystępuje w maju i na początku czerwca. Gatunek wędrowny, przylatuje w marcu lub w kwietniu, odlatuje od sierpnia do października. Siedliskiem cyranki w obszarze są otwarte łąki pastwiska (również stosunkowo suche) w sąsiedztwie starorzeczy. W obszarze Doliny Dolnej Narwi szacuje się gniazdowanie 54-89 par (Kasprzykowski i inni 2011), przy czym trend liczebności gatunku w obszarze należy uznać za spadkowy (w 1993 r. stwierdzono ok. 120 samców i 65 samic. (Rzępała i inni 1999), podczas badań prowadzonych w 2012 r. liczebność oszacowano także na 54-89 par. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako rozproszone w granicach całego obszaru Natura 2000. W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki), o powierzchni 5000 ha (stan właściwy – FV).	
6	A051 krakwa <i>Anas strepera</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 14 par (stan właściwy – FV).	Do lęgów przystępuje na początku maja, gniazduje najczęściej na łądzie, niedaleko wody. Pisklęta są zagniazdownikami. Gatunek

		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki), o powierzchni 1000 ha (stan właściwy – FV).	wędrowny, przylatuje w marcu i kwietniu, odlatuje od sierpnia do listopada. W dolnym odcinku doliny Narwi jej siedliskiem są starorzecza z szuwarami w stosunkowo otwartym krajobrazie zalewowych łąk i pastwisk. W obszarze gniazdują 14-22 pary (Kasprzykowski i inni 2011), podobne szacunki otrzymano podczas prac w 2012 r. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako punktowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Pułtusk, Sokołowo Włociańskie, Młynarze, Sewerynka – woj. mazowieckie, Osetno – woj. podlaskie). W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
7	A043 gęgawa <i>Anser anser</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 26 par (stan właściwy – FV).	Do lęgów przystępuje w marcu i kwietniu. Gęgawa buduje gniazdo na wodzie lub na łądzie, w zaroślach trzciny oraz w szuwarach, ogłowionych wierzbach i krzakach, wybierając miejsca niedostępne. Wyprowadza 1 lęg w roku, a pisklęta są zagniazdownikami. Żeruje w miejscach
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki), o powierzchni 1000 ha (stan właściwy – FV).	nieuczęszczanych przez ludzi, położonych przy wodzie i obfitujących w świeżą trawę, gdzie często gromadzi się po kilka lub kilkanaście rodzin. W Dolinie Dolnej Narwi gniazduje na zarastających starorzeczach sąsiadujących z łąkami i pastwiskami. Gatunek wędrowny, przylatuje w lutym i w marcu, odlatuje od września do listopada. W 2011 r. w obszarze zinwentaryzowano 26-28 par lęgowych (Kasprzykowski i inni 2012), tożsame dane otrzymano w 2012 r. Zidentyfikowane

				stanowiska gatunku należy określić jako punktowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Pułtusk, Sokołowo Włociańskie, Młynarze, Sewerynka – woj. mazowieckie, Osetno – woj. podlaskie). W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
8	A067 gągoł <i>Bucephala clangula</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 13 par (stan właściwy – FV).	Gniazduje z reguły w dziuplach drzew, zajmuje także budki lęgowe. Gatunek wędrowny, przylatuje w marcu i w kwietniu, odlatuje od września do listopada. W obszarze liczebność tego gatunku kształtuje się na poziomie 13-19 par (Kasprzykowski i inni 2011; dokumentacja pzo 2012 r.). Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako punktowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Nowy Lubiel, Młynarze, Ostrołęka, Laskowiec – woj. mazowieckie, Nowosiedliny, Osetno, Dębniki, Szablak – woj. podlaskie). W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki), o powierzchni 1000 ha (stan właściwy – FV).	
9	A133 kulon <i>Burhinus oedicnemus</i>	Stan siedliska	Utrzymanie potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych gatunku (piaszczyste pastwiska) o powierzchni 150 ha (stan zły – U2).	Kulony gniazdują w maju, a przylatują do lęgowiska już w końcu marca. Ich siedliskiem są rozległe, otwarte tereny o suchym piaszczystym lub żwirowym podłożu – wydmy, ubogie pastwiska, poligony i wyrobiska pokopalniane. To gatunek na granicy wymarcia w Polsce, obecnie nie występuje w granicach

				<p>obszaru, choć w bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się stanowisko, na którym jest jeszcze dość regularnie obserwowany. Podczas badań prowadzonych w 2012 r. liczebność oszacowano na 0-1 par. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Zidentyfikowane, potencjalne stanowiska gatunku należy określić jako punktowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Nowy Lubiel – woj. mazowieckie). W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska gatunku. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji. W nowym pzo dokonana zostanie analiza i ocena zasadności i możliwości zwiększenia obszaru o stanowiska występowania gatunku. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).</p>
10	A371 dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	<p>Stan populacji</p> <p>Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 100 par (stan właściwy – FV).</p>	<p>Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym utrzymanie zakrzaceń w pobliżu rzeki i starorzeczy), o powierzchni 2500 ha (stan właściwy – FV).</p>	<p>Gatunek dzienny, w miejscu gniazdowania terytorialny, widywany pojedynczo lub w parach. Przylatuje w maju i początku czerwca, odlatuje w sierpniu i początku września. Siedliskiem lęgowym są zakrzaczenia wśród terenów podmokłych, zwykle w pobliżu wód. Liczebność gatunku w obszarze szacuje się na ok. 115 par (Kasprzykowski i inni 2011), podczas badań prowadzonych w 2012 r. liczebność oszacowano na 83-115 par. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako odcinkowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (odc. na wysokości miejscowości Pułtusk - Młynarze, Ostrołęka woj. mazowieckie – Osetno woj. podlaskie, Szabłak – Stare Kupiski</p>

				<p>woj. podlaskie). W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).</p>
11	A136 sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 6 par (stan zły – U2).	<p>Zamieszkuje piaszczyste i żwirowate wybrzeża wód. Jest aktywna zarówno w ciągu dnia, jak i nocą. Często gnieździ się w luźnych skupieniach. Gniazdo buduje na ziemi, w wygrzebanym piasku. Gatunek wędrowny, przylatuje od marca do połowy maja, odlatuje od lipca do października. W ostatnich latach liczebność gatunku systematycznie spadała osiągając w 2011 r. poziom zaledwie 5 par (Kasprzykowski i inni 2011), podczas badań prowadzonych w 2012 r. liczebność oszacowano na 6-19 par. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako punktowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Zambski Kościelne, Drozdowo, Kaszewiec, Gnaty, Laskowiec – woj. mazowieckie, Szablak – woj. podlaskie). W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).</p>
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym utrzymanie błotnistych lub piaszczystych brzegów rzeki lub obrzeży różnych zbiorników wodnych lub stawów, żwirowni, piaskowni itp., oraz zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego transport i odkładanie utworów piaszczystych, rozwój odsypów, co wymaga również erozji bocznej), o powierzchni 1200 ha (stan właściwy – FV).	

12	A137 sieweczka obroźna <i>Charadrius hiaticula</i>	Stan populacji	Odtworzenie populacji lęgowej na poziomie minimum 3 par (stan zły – U2).	<p>Gatunek gniazduje pojedynczo lub w skupiskach. Gniazda umieszcza na ziemi, niedaleko wody. Siedliskiem s. obroźnej są piaszczyste fragmenty rozległych pastwisk oraz wyrobiska w kopalniach piasku. Gatunek wędrowny, przylatuje od marca do maja, odlatuje od lipca do października. W obszarze po drastycznym spadku liczebności niemal wyginęła, a liczebność gatunku w 2011 r. wynosiła zaledwie 1 parę (Kasprzykowski i inni 2011), podczas badań prowadzonych w 2012 r. liczebność oszacowano na 1-3 pary. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Zidentyfikowane stanowiska oraz potencjalne stanowiska gatunku należy określić jako punktowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Brzoze Małe, Gnaty – woj. mazowieckie). W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).</p>
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym utrzymanie otwartych, piaszczystych lub porośniętych krótką roślinnością pastwisk nadrzecznych w pobliżu wody, wydmy i plaż, żwirowni, den spuszczonej stawów itp., oraz zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego transport i odkładanie utworów piaszczystych, rozwój odsypów, co wymaga również erozji bocznej), o powierzchni 1200 ha (stan właściwy – FV).	
13	A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	Stan populacji migrującej	Utrzymanie populacji migrującej na poziomie minimum 140 osobników (stan właściwy – FV).	<p>Rybitwa białoskrzydła pojawia się w bardzo zmiennej liczbie i obok lat masowych pojawia się w innych latach bardzo nieliczna. Gatunek wędrowny, przylatuje od maja do czerwca, odlatuje od sierpnia do września. Szacuje się, że liczebność populacji migrującej kształtuje się na poziomie minimum 140 osobników. W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do</p>
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk żerowiskowych (w tym utrzymanie okresowo zalewanych, zabagnionych fragmentów doliny rzecznej z szuwarami), o	

			powierzchni 500 ha (stan właściwy – FV).	osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
14	A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 43 par (stan właściwy – FV).	Gatunek prowadzi dzienny tryb życia, w okresie lęgowym monogamiczny. Wykazują tendencję do kolonijnego gniazdowania. Nie są one przywiązane do miejsc gniazdowania, dlatego też kolonie tego gatunku nie mają stałych miejsc lokalizacji, co jest związane ze zmiennym rozmieszczeniem zalanych łąk i turzycowisk, na których gniazduje. W suchsze lata może gniazdować na starorzeczach razem z rybitwa czarna. W obszarze gniazduje nie corocznie, w zmiennej liczebności zależnej od poziomu wód w dolinie. W 2011 r. stwierdzono 40-50 par (Kasprzykowski i inni 2011), podczas badań prowadzonych w 2012 r. liczebność oszacowano na 0-50 par. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Zidentyfikowane stanowiska oraz potencjalne stanowiska gatunku należy określić jako punktowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Brzoze Małe, Gnaty – woj. mazowieckie, Czarnocin – woj. podlaskie). W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym w tym utrzymanie okresowo zalewanych, zabagnionych fragmentów doliny rzecznej z bujnymi szuwarami oraz zalewanych łąk i turzycowisk w szczególności w rejonie Czarnocina), o powierzchni 2500 ha (stan właściwy – FV).	

15	A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 170 par (stan właściwy – FV).	<p>Gatunek prowadzi dzienny tryb życia. Gnieździ się najczęściej w niewielkich koloniach. Siedliskiem rybitwy czarnej są starorzecza wśród otwartych łąk i pastwisk. Gniazda umieszczane są na pływających roślinach, kożuchu starej roślinności lub podtopionych kępach turzyc, są najczęściej niczym nieosłonięte. Ptak wędrowny, przylatuje w kwietniu i maju, odlatuje od sierpnia do października. Liczebność w obszarze raczej stabilna, oceniona w 2011 r. na 210-229 par (Kasprzykowski i inni 2011), podczas badań prowadzonych w 2012 r. liczebność oszacowano na 170-229 par. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Zidentyfikowane stanowiska oraz potencjalne stanowiska gatunku należy określić jako odcinkowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Zaorze – Modzele – woj. mazowieckie, Czarnocin - Łomża – woj. podlaskie). W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).</p>
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki, w tym przemywanie starorzeczy oraz obszarów z niską roślinnością szuwarową, torfianek, starorzeczy itp.), o powierzchni 4500 ha (stan właściwy – FV).	
16	A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 95 par (stan właściwy – FV).	<p>Populacja lęgowa gatunku w obszarze jest stabilna (95-106 par lęgowych) lub wykazuje niewielkie fluktuacje liczebności, co przemawia za występowaniem dobrych warunków siedliskowych i żerowiskowych. Wraz z pozostałymi populacjami zasiedlającymi inne obszary Natura 2000 położone w dolinach Bugu, Narwi, Biebrzy, Omulwi i Płodownicy oraz Liwca, stanowi ona zwartą i funkcjonalnie spójną oraz istotną populację źródłową dla kraju (3,31-3,55%). W obszarze występuje bardzo wysokie średnie zagęszczenie par lęgowych omawianego gatunku – 40,0 p/100</p>
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym miejsc lęgowych usytuowanych w granicach osad ludzkich, położonych w szczególności w krajobrazie rolniczym oraz	

			naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki), o powierzchni 2200 ha (stan właściwy – FV).	km ² , tj. około 3 razy wyższe niż średnia krajowa. W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków PTO (2016 r.).
17	A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 36 par (stan właściwy – FV).	Gatunek przylatuje w marcu-kwietniu tylko na okres lęgowy, po czym jesienią odlatuje na zimowiska. Najczęściej gniazduje wśród gęstych trzcin lub w szuwarach pałki. Liczebność w obszarze w ostatnich latach wzrosła i wynosi obecnie 36-42 pary (Kasprzykowski i inni 2011; dokumentacja pzo). Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako rozproszone w granicach całego obszaru Natura 2000. W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym w gęstych trzcin lub w szuwarach pałki), o powierzchni 7000 ha (stan właściwy – FV).	
18	A231 kraska <i>Coracias garrulus</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 3 par (stan zły – U2).	Pary gniazdują pojedynczo. Gatunek wędrowny, przylatuje w końcu kwietnia i w maju, odlatuje od sierpnia do września. Od kilku dekad liczebność kraski w Polsce silnie spada i obecnie jest to gatunek na krawędzi wymarcia. Podczas badań prowadzonych w

		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk łągowych i żerowiskowych (w tym w ekstensywnych pastwisk, łąk i ugorów, występujących w przynajmniej kilkuhektarowych płatach), w szczególności na odcinku między miejscowościami Gnaty w woj. mazowieckim – Gontarze w woj. podlaskim, o powierzchni 3000 ha (stan właściwy – FV).	2012 r. liczebność oszacowano na 0-1 par. Podczas badań prowadzonych w 2018 r. na obszarze między Nowogrodem a Młynarzami w granicach obszaru Natura 2000 dokonano czterech obserwacji kraski. Na ich podstawie należy oszacować, że w 2018 r. w granicach ostoi Dolina Dolnej Narwi gniazdowały 3 pary kraski. W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz opracowania „Inwentaryzacja kraski <i>Coracias garrulus</i> na wyznaczonych powierzchniach na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014” pod kierunkiem P. Doboszewski, D. Michalska (2018 r.).
19	A122 derkacz <i>Crex crex</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji łąkowej na poziomie minimum 170 samców (stan właściwy – FV).	Derkacz bardzo niechętnie zrywa się do lotu. Gniazduje na rozległych wilgotnych łąkach, na ziemi pod osłoną traw lub w krzaku. Może wyprowadzać 2 lęgi w roku. Gatunek wędrowny, przylatuje w końcu kwietnia lub w maju, odlatuje od sierpnia do października. Liczebność gatunku w obszarze w 2011 r. oceniono na 170-210 samców, z których znaczna część była skupiona między Łomżą a Nowogrodem (Kasprzykowski i inni 2011; dokumentacja pzo). Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako rozproszone w granicach całego obszaru Natura 2000. W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk łągowych i żerowiskowych (w tym żyznych terenów uprawnych, np. w łąków zbóż i rzepaku, wilgotnych łąk, pastwisk, torfowisk i turzycowisk w dolinie rzeki), w szczególności na odcinku między miejscowościami Nowogród - Łomża w woj. podlaskim, o powierzchni 4000 ha (stan właściwy – FV).	

				osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
20	A036 łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 70 par (stan właściwy – FV).	Gniazdo umieszcza najczęściej w gąszczu trzciny lub innych szuwarów, na płytkiej wodzie, rzadziej na łądzie, na wysepkach lub innych niedostępnych miejscach. Wyprowadza 1 lęg w roku, w kwietniu i maju. Osobniki dorosłe trzymają się w parach przez cały rok, a ptaki młode i ptaki niełęgowe przez cały rok żyją w mniejszych i większych grupach. W dolinie Narwi zasiedla przede wszystkim starorzecza, czasem nawet dość silnie zarośnięte. W obszarze w 2011 r. zinventaryzowano 70-74 pary lęgowe (Kasprzykowski i inni 2011; dokumentacja pzo). Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako rozproszone w granicach całego obszaru Natura 2000. W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki, w tym przemywanie starorzeczy, stawów hodowlanych, starorzeczy, glinianek, torfianek, zbiorników wodnych), o powierzchni 1500 ha (stan właściwy – FV).	
21	A153 kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 141 par (stan właściwy – FV).	Kszyk jest gatunkiem zarówno o aktywności dziennej jak i nocnej. Siedliskiem kszyków są różnego rodzaju siedliska podmokłe – od łąk i turzycowisk po torfianki i skraje olsów. Gniazdują najczęściej w kępie turzyc na płytkiej wodzie, wyprowadza 1-2 lęgi w roku. Gatunek wędrowny, przylatujący w marcu i kwietniu, odlatuje od lipca do listopada. W obszarze w 2011 r. zinventaryzowano 141-181 par lęgowych (Kasprzykowski i inni 2011; dokumentacja pzo). Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym podmokłych łąk, torfowisk, turzycowisk na bagnach i mokradłach, skrajach stawów	

			hodowlanych, śródleśnych bagienkach, mulistych brzegach wód), o powierzchni 3500 ha (stan właściwy – FV).	rozproszone w granicach całego obszaru Natura 2000. W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
22	A154 dubelt <i>Gallinago media</i>	Stan siedliska	Utrzymanie potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym bagien, mokradel, wilgotnych łąk, turzycowisk, torfowisk w dolinie rzeki), o powierzchni 450 ha (stan niezadawalający – U1).	Dubelt jest w Polsce gatunkiem bardzo nielicznym (Chodkiewicz i in. 2015). W ostatnim 30-leciu obserwuje się znaczący spadek liczebności jego populacji o blisko 30-40 % porównując aktualne dane do danych z końca XX w. W latach 2010-2016 liczebność krajowej populacji gatunku wykazuje umiarkowaną tendencję spadkową (Chylarecki i in. 2018). Za przyczynę podaje się, podobnie jak w przypadku bataliona, utratę siedlisk w skutek przesuszenia (melioracje, brak zalewów wiosennych w dolinach, susze) oraz zarastania siedlisk w wyniku zaprzestania użytkowania łąk, ale także intensyfikację rolnictwa (Chylarecki i in. 2015, Chylarecki i in. 2018). Jako istotne wskazano również drapieżnictwo gatunków rodzimych i introdukowanych (Korniluk i Piec 2016, Kasprzykowski i in. 2017). Podczas badań prowadzonych w 2012 r., na podstawie dostępności siedlisk liczebność oszacowano na 4-9 samców. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Podczas prowadzonych w 2018 r. badań nie stwierdzono występowania dubelta w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014. W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF, przy czym wskazane są kolejne badania terenowe w celu potwierdzenia wycofania się gatunku z obszaru. Do tego czasu dane SDF pozostawia się bez zmian. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny

				<p>stanu ochrony siedliska gatunku. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji i jego siedliska. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz opracowania „Inwentaryzacja dubelta <i>Gallinago media</i> na wyznaczonych powierzchniach na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014” pod kierunkiem P. Doboszewski, D. Michalska (2018 r.).</p>
23	A127 żuraw <i>Grus grus</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 95 par (stan właściwy – FV).	<p>Żuraw jest gatunkiem terytorialnym. Gnieździ się w podmokłych lasach i na torfowiskach, a także zarastających torfiankach i starorzeczach, żeruje na łąkach i polach. Gniazdo zakłada na ziemi, w bardzo wilgotnym terenie, zazwyczaj jest ono zewsząd otoczone wodą. Pary żurawi są sobie bardzo wierne i trzymają się razem zarówno w okresie lęgowym, jak i zimowiskach, gnieźdząc się przez wiele lat w tym samym miejscu. Gatunek wędrowny, przylatuje w marcu lub na początku kwietnia, odlatuje we wrześniu i październiku. Liczebność gatunku ocenia się na 95-103 pary (Kasprzykowski i inni 2011; dokumentacja pzo). Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako rozproszone w granicach całego obszaru Natura 2000. W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).</p>
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zabagnionych obrzeży stawów, mokradła, śródpolne zabagnienia, podmokłe olsy i łągi oraz zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki, brzegach wód), o powierzchni 2000 ha (stan właściwy – FV).	

24	A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 33 par (stan niezadowalający – U1).	Rycyk aktywny jest głównie za dnia, lecz żerowanie odbywa się w godzinach nocnych. Z reguły gnieździ się w skupiskach po kilkakilkanaście par, choć obecnie często pojedynczo. Jest gatunkiem „parasolowym” w stosunku do innych siewek (czajka, krwawodziób) z którymi współwystępuje. Jego siedliskiem są rozległe łąki i pastwiska – podmokłe lub sąsiadujące z podmokłymi żerowiskami. Gniazdo zakłada na ziemi w kępie turzyc lub nieco wyniesionym suchym miejscu. Gatunek wędrowny, przylatuje od marca do kwietnia, odlatuje od lipca do października. W ostatnim dwudziestolecu jego liczebność spadła 4-krotnie osiągając w 2011 r. stan 30-33 par (Kasprzykowski i inni 2011; dokumentacja pzo), z których znaczna część gniazdowała w rejonie Łomży i Jednaczewa. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako odcinkowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Rowy – Młynarze woj. mazowieckie, Nowosiedliny - Łoża woj. podlaskie). W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym podmokłych i zabagnionych łąk w dolinie rzeki i na obrzeżach zbiorników wodnych oraz zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki, brzegach wód), o powierzchni 2000 ha (stan właściwy – FV).	
25	A070 nurogęś <i>Mergus merganser</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 12 par (stan właściwy – FV).	Gniazduje najczęściej w dziuplach, nawet na kilkumetrowej wysokości. Gatunek wędrowny i zimujący. Liczebność populacji w granicach obszaru kształtuje się na poziomie 12-26 par (Kasprzykowski i inni 2011; dokumentacja pzo). Zidentyfikowane stanowiska

		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym dziuplastych drzew oraz wód rzeki w pobliżu lasów), o powierzchni 3000 ha (stan właściwy – FV).	gatunku należy określić jako odcinkowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Rowy – Młynarze woj. mazowieckie, Nowosiedliny - Łoża woj. podlaskie). W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
26	A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	Nie definiuje się celów ochrony dla gatunku z uwagi na konieczność weryfikacji jego statusu w Standardowym Formularzu Danych (wykreślenie informacji o gatunku).		W okresie lęgowym jest gatunkiem monogamicznym, terytorialnym, lecz często gniazduje w grupie stosującej wspólną obronę przed drapieżnikami. Gniazdo buduje na ziemi lub na wystającej z wody kępie turzyc. Siedliskiem kulików są rozległe, otwarte łąki na podłożu torfowym, rzadziej suchsze pastwiska urozmaicone podmokłymi zagłębieniami. Gatunek wędrowny, przylatuje od marca do kwietnia, odlatuje od lipca do listopada. W obszarze po raz ostatni lęgowe ptaki stwierdzono w 2001 r. (Kasprzykowski 2002). Z uwagi na fakt, że gatunek nie został stwierdzony w obszarze po wstąpieniu Polski do UE zasadnym wydaje się usunięcie informacji o występowaniu gatunku z SDF. Opracowany został stosowny wniosek do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwe przywrócenie gatunku w obszarze, mimo występowania dogodnych dla niego siedlisk.
27	A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i>	Stan populacji migrującej	Utrzymanie populacji migrującej na poziomie minimum 2000 osobników (stan właściwy – FV).	Podczas migracji wiosennej bataliony licznie przelatują przez obszar, zatrzymując się w obszarze na żerowiskach, z których największe pod Łomżą gromadzą

		Stan siedliska	Utrzymanie potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym otwartych i użytkowanych łąk i pastwisk zalewowych), szczególnie w rejonie miejscowości Pułtusk, Gostkowo, Stary Sielc, Sieluć woj. mazowieckie, Osetno, Łomża, Jednaczewo i Czarnocin woj. podlaskie, o powierzchni 3000 ha (stan właściwy – FV).	czasem po kilka tysięcy ptaków. W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
28	A151 batalion <i>Philomachus</i> <i>pugnax</i>	Nie definiuje się celów ochrony dla populacji lęgowej gatunku z uwagi na konieczność weryfikacji jego statusu w Standardowym Formularzu Danych (wykreślenie informacji o gatunku).		Batalion jest gatunkiem skrajnie nielicznym. W granicach Polski jest obecnie na krawędzi wymarcia (Chylarecki i in. 2015). Od blisko 20 lat notuje się jedynie pojedyncze przypadki gniazdowania. Za przyczynę podają się głównie utratę siedlisk wskutek przesuszenia (melioracje, brak zalewów wiosennych w dolinach, susze) oraz zarastania siedlisk w wyniku zaprzestania użytkowania łąk, ale także intensyfikację rolnictwa (Chylarecki i in. 2015). Jako istotne wskazano również drapieżnictwo gatunków rodzimych i introdukowanych (Kasprzykowski i in 2011, 2017). Podczas badań prowadzonych w 2018 r. nie stwierdzono występowania bataliona w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014. Analizując dostępną literaturę, dane z PMS Monitoringu Ptaków Polski oraz obserwacje poczynione podczas badań można założyć, że istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo, że ww. gatunek na chwilę obecną zanikł z terenu Doliny Dolnej Narwi na skutek zmian w siedlisku, m.in. zarzucenia koszenia i wypasu, niekorzystnych zmian hydrologicznych – przesuszenia siedlisk, a także intensyfikacji rolnictwa na części powierzchni. Należy wskazać, że większość obniżeń terenu, starorzeczy i drobnych zbiorników wodnych w roku prowadzenia badań była sucha. Tylko w nielicznych zbiornikach utrzymywała się woda. Opracowany został wniosek o zmianę SDF w zakresie listowania gatunku w obszarze. Wniosek

				sporządzono w oparciu o posiadane dane, w tym dane dokumentacji pzo i wyników badań z 2018 r. „Inwentaryzacja bataliona <i>Philomachus pugnax</i> , na wyznaczonych powierzchniach na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014” pod kierunkiem P. Doboszewski, D. Michalska.
29	A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 24 samców (stan właściwy – FV).	Siedliskiem kropiatki są zalewiska i niewysokie szuwary. Gniazdują w pobliżu wody, pod osłona roślinności na ziemi lub w kępie roślin. Gatunek wędrowny, przylatuje w końcu marca i kwietniu, odlatuje od sierpnia do października. Liczebność kropiatki najprawdopodobniej silnie fluktuuje w zależności od poziomu wód w dolinie, w 2011 r. inwentaryzowano 24-36 samców (Kasprzykowski i inni 2011; dokumentacja pzo). Z uwagi na założenia metodyczne, cele ponownie zredagowano w odniesieniu do identyfikacji występowania samców, a nie par. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako odcinkowe lub punktowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Pułtusk – Młynarze woj. mazowieckie, Łoża woj. podlaskie). W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym mokradeł, bagien, zbiorników wodnych oraz zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki), o powierzchni 750 ha (stan właściwy – FV).	
30	A249 brzegówka <i>Riparia riparia</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 2725 zajętych nor (stan właściwy – FV).	Zazwyczaj gniazduje w skarpach nad rzekami lub wyrobiskach kopalni piasku, w koloniach składających się z kilkudziesięciu do kilkuset nor. Gatunek wędrowny, przylatuje w końcu kwietnia i na początku maja, odlatuje w sierpniu i wrześniu. W

		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego istnienie erozji bocznej i tworzenia skarp), o powierzchni 750 ha (stan właściwy – FV).	obszarze jej liczebność w XXI wieku pozostaje dość stabilna, w 2011 r. zinwentaryzowano min. 2725 nor lęgowych (Kasprzykowski i inni 2011; dokumentacja pzo). Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako rozproszone w granicach całego obszaru Natura 2000, na ok. 3/4 jego powierzchni. W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
31	A195 rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 1 pary (stan zły – U2).	Gatunek monogamiczny. Najczęściej gniazduje w małych koloniach, liczących kilka-kilkanaście par, gniazdo ma postać dołka wygrzebanego w piasku. Jej siedliskiem są połacie odsłoniętego piasku wśród pastwisk, piaszczyste wyspy oraz wyrobiska po wydobyciu piasku. Gatunek wędrowny, przylatuje w końcu kwietnia i w maju, odlatuje w sierpniu i wrześniu. Po silnym spadku liczebności w ostatnich latach w 2011 r. zinwentaryzowano zaledwie 0-2 pary (Kasprzykowski i inni 2011), podczas badań prowadzonych w 2012 r. liczebność oszacowano na 0-16 par. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych.. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako punktowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Drozdowo – woj. mazowieckie). W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego transport i odkładanie utworów piaszczystych, rozwój odsypów, plaż i piaszczystych wysp w nurcie rzeki), w szczególności na wysokości miejscowości Drozdowo woj. mazowieckie, o powierzchni 150 ha (stan właściwy – FV).	

				możliwa poprawa stanu zachowania populacji . Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
32	A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 3 par (stan niezadowolający – U1).	Rybitwa prowadzi dzienny tryb życia. Gnieździ się pojedynczo lub kolonijnie. Na wędrowskich zdecydowanie stadna. Jest gatunkiem terytorialnym, ptaki są towarzyskie, często gnieźdzą się w koloniach z innymi gatunkami mew lub rybitw. Gniazda zakładają w terenie otwartym na ziemi, na piaszczystym podłożu, często na wyspach. Gatunek wędrowny, przylatuje w kwietniu i w maju, odlatuje od lipca do września. W obszarze w 2011 r. stwierdzono 3-5 par (Kasprzykowski i inni 2011), podczas badań prowadzonych w 2012 r. liczebność oszacowano na 3-8 par. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako punktowe w granicach całego obszaru Natura 2000 (na wysokości miejscowości Bindużka – woj. mazowieckie, Drożęcina-Lubiejewo, Łomża – woj. podlaskie). W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewnianie transportu i odkładanie utworów piaszczystych, rozwój odsypów, plaż i piaszczystych wysp w nurcie rzeki), w szczególności na wysokości miejscowości Drozdowo woj. mazowieckie, o powierzchni 150 ha (stan właściwy – FV).	
33	A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	Nie definiuje się celów ochrony dla gatunku z uwagi na konieczność weryfikacji jego statusu w Standardowym Formularzu Danych (wykreślenie informacji o gatunku).		Gatunek osiadły, przywiązany do miejsca występowania, szczególnie do miejsc toków i lęgów. W obszarze cietrzew nie był obserwowany od początku lat 90.

				XX wieku. Z uwagi na fakt, że gatunek nie był obserwowany w obszarze po wstąpieniu Polski do UE zasadnym wydaje się usunięcie informacji o występowaniu gatunku z SDF. Opracowany został wniosek o zmianę ww. dokumentu w zakresie listowania gatunku w obszarze. Wniosek sporządzono w oparciu o posiadane dane, w tym dane dokumentacji pzo.
34	A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 50 par (stan niezadawalający – U1).	Aktywny głównie za dnia. Gniazduje z reguły z luźnych skupiskach, liczących kilkanaście par, nie broni terytoriów lęgowych. Ptaki gniazdujące w sąsiedztwie wykorzystują wspólne żerowiska. Gatunek wędrowny, przylatuje w połowie marca do kwietnia, odlatuje od lipca do października. Siedliskiem lęgowym są podmokłe lub sąsiadujące z terenami podmokłymi łąki i pastwiska. W ostatnich dekadach stwierdzono 2-krotny spadek liczebności, która w 2011 r. została oceniona na 50-61 par, tj. ponad 2% polskiej populacji (Kasprzykowski i inni 2011, Sikora i inni 2012), podczas badań prowadzonych w 2012 r. liczebność oszacowano na 50-80 par. Potwierdzenie wyników badań z lat ubiegłych wymaga przeprowadzenia kolejnych badań terenowych. Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako rozproszone w granicach całego obszaru Natura 2000. W związku z posiadanymi danymi zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki, mokradeł, podmokłych łąk w dolinie rzeki i bagnistych obrzeży zbiorników wodnych), o powierzchni 2000 ha (stan właściwy – FV).	

35	A232 dudek <i>Upupa epops</i>	Stan populacji	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 86 par (stan niezadawalający – U1).	Dudki gniazdują w rozproszeniu, co wynika z silnego terytorializmu. Na ogół pary występują w odległości kilkuset metrów od siebie. Gniazduje w dziuplach, budkach lęgowych, opuszczonych budynkach, stertach gałęzi w mozaikowym krajobrazie obfitującym w suche pastwiska i ugory. Gatunek wędrowny, przylatuje od marca do początku maja, odlatuje od lipca do listopada. W 2011 r. liczebność w obszarze oceniono na 86-104 par (Kasprzykowski i inni 2011; dokumentacja pzo). Zidentyfikowane stanowiska gatunku należy określić jako rozproszone w granicach całego obszaru Natura 2000. W związku z posiadanymi danymi nie zachodzi konieczność zmiany danych w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2024 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne nie jest możliwa poprawa stanu zachowania populacji. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.).
		Stan siedliska	Utrzymanie rzeczywistych i potencjalnych powierzchni siedlisk lęgowych i żerowiskowych (w tym mozaiki pastwisk, muraw, piaszczysk, łąk mineralnych, na słabych glebach, w pobliżu zadrzewień i kęp drzew dziuplastych, np. starych, głowiastych wierzb), o powierzchni 5000 ha (stan właściwy – FV).	

Cele te, po ich przyjęciu, powinny być brane pod uwagę przez podmioty sprawujące nadzór nad poszczególnymi fragmentami obszaru Natura 2000 oraz w trakcie prowadzenia ocen wpływu programów i przedsięwzięć na obszar Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą ooś”). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy ooś, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190 - zwanej dalej „ustawą o wojewodzie”), projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą.

Jak wspomniano, istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu

zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186) oraz ww. przepisów prawa, w dniu 11 marca 2022 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz jednostek samorządu terytorialnego na terenie których położony jest obszar Natura 2000, zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia, przystąpieniu i wyłożeniu projektu zarządzenia zmieniającego planu zadań ochronny do publicznego wglądu. Tego samego dnia obwieszczenie opublikowano także w prasie (Nasz Dziennik Nr 58*7323). Tym samym, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, umożliwiono zapoznanie się z dokumentem oraz złożenie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie, nie zgłoszono uwag.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o wojewodzie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: WNP-II.0521.1.22.2023.PK z dnia 20 kwietnia 2023 r. uzgodnił projekt zarządzenia wskazując na konieczność uwzględnienia uwag natury legislacyjnej, polegających na zmianie spójnika „i” na „oraz” w § 1 zarządzenia, w części dotyczącej informacji o publikacji zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 i jego zmian.

Pismem znak: NK-I.0521.32.2023.BT z dnia 26 kwietnia 2023 r. Wojewoda Podlaski uzgodnił projekt zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku;
- 3) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 4) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 5) na jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim oraz Wojewodą Podlaskim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.), postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE. L 20/7 z 26 stycznia 2010 r.), jako obszary specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Narwi PLB140014. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.